

PLASTID

Tähised ja terminilühendid

Osa 1: Peamised polümeerid ja nende tunnusjooned

Plastics

Symbols and abbreviated terms

Part 1: Basic polymers and their special characteristics

EESTI STANDARDI EESSÕNA

Käesolev Eesti standard:

- on Euroopa standardi EN ISO 1043-1:2001 “Plastics - Symbols and abbreviated terms - Part 1: Basic polymers and their special characteristics” ingliskeelse teksti identne tõlge eesti keelde ning tõlgendamise erimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest,
- omab sama staatust, mis jõustumisteate meetodil vastuvõetud originaalversioon,
- on kinnitatud Eesti Standardikeskuse 31.05.2010 käskkirjaga nr 100,
- jõustub sellekohase teate avaldamisel EVS Teataja 2010. aasta juunikuu numbris.

Standardi tõlke koostamissetepaneku esitas Keskkonnaministeerium, standardi tõlkimist korraldas Eesti Standardikeskus ning rahastas Keskkonnaministeerium.

Euroopa standardimisorganisatsioonide poolt rahvuslikele liikmetele Euroopa standardi teksti kättesaadavaks tegemise kuupäev on 15.12.2001.	Date of Availability of the European Standard EN is 15.12.2001.
---	---

Käesolev standard on eestikeelne [et] versioon Euroopa standardist EN ISO 1043-1:2001. Teksti tõlke avaldas Eesti Standardikeskus ja see omab sama staatust ametlike keelte versioonidega.	This standard is the Estonian [et] version of the European Standard EN ISO 1043-1:2001. It was translated by Estonian Centre for Standardisation. It has the same status as the official versions.
--	--

ICS 83.080.01 Plastid üldiselt
Võtmesõnad: lühendid, plastid, polümeerid, sümbolid, tunnusjooned
Hinnagrupp G

Standardite reprodutseerimis- ja levitamiseõigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse poolt antud kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, palun võtke ühendust Eesti Standardikeskusega:
Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; www.evs.ee; Telefon: 605 5050; E-post: info@evs.ee

English version

**Plastics - Symbols and abbreviated terms - Part 1: Basic
polymers and their special characteristics (ISO 1043-1:2001)**

Plastiques - Symboles et termes abrégés - Partie 1:
Polymères de base et leurs caractéristiques spéciales (ISO
1043-1:2001)

Kunststoffe - Kennbuchstaben und Kurzbezeichnungen -
Teil 1: Basis-Polymere und ihre besonderen Eigenschaften -
(ISO 1043-1:2001)

This European Standard was approved by CEN on 15 December 2001.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the Management Centre or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Czech Republic, Denmark, Finland, France, Germany, Greece, Iceland, Ireland, Italy, Luxembourg, Netherlands, Norway, Portugal, Spain, Sweden, Switzerland and United Kingdom.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

Management Centre: rue de Stassart, 36 B-1050 Brussels

SISUKORD

EESSÕNA.....	3
1 KÄSITLUSALA.....	4
2 NORMIVIITED.....	4
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED	4
4 SÜMBOLITE JA LÜHENDITE KASUTAMINE	4
5 HOMOPOLÜMEERIDE, KOPOLÜMEERIDE JA LOODUSLIKE POLÜMEERMATERJALIDE LÜHENDID	5
6 PLASTI MARKIDE TÄHTLÜHENDITE TÄHISTAMINE	7
7 TÄHTLÜHENDI KASUTAMISE NÄIDE	8
Lisa A (teatmelisa) Juhend plasti markide tähtlühendite moodustamiseks, polümeerid ja nendega seotud lühendid.....	9
Lisa B (teatmelisa) Lühendites kasutatavate komponentide tähtlühendid	11
Lisa ZA (normlisa) Normiviited rahvusvahelistele standarditele ja neile vastavatele Euroopa standarditele	14

EESSÕNA

Rahvusvaheline standard ISO 1043-1:2001 "Plastid. Tähised ja terminilühendid. Osa 1: Peamised polümeerid ja nende tunnusjooned", mille valmistas ette rahvusvahelise standardimisorganisatsiooni tehniline komitee ISO/TC 61 "Plastics", on üle võetud Euroopa standardiks tehnilise komitee CEN/TC 249 "Plastics" poolt, mille sekretariaati haldab IBN.

Käesolevale Euroopa standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2002. a juuniks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2002. a juuniks.

Käesolev dokument asendab standardi EN ISO 1043-1:1999.

CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad käesoleva Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Hispaania, Holland, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Luksemburg, Norra, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik ja Ühendkuningriik.

JÕUSTUMISTEADE

Rahvusvahelise standardi ISO 1043-1:2001 teksti kiitis CEN Euroopa standardina heaks ilma ühegi muudatuseta.

MÄRKUS Normiviited rahvusvahelistele standarditele on esitatud lisas ZA (normlisa).

1 KÄSITLUSALA

Antud rahvusvahelise standardi osa spetsifitseerib peamiste plastides kasutatavate polümeeride lühendid, komponentide ja lisandite sümbolid ning plastide erikarakteristikute sümbolid. See sisaldab vaid neid lühendeid, mille kasutamine on praktiliselt juurdunud ning selle eesmärk on tagada, et iga plasti kohta oleks kasutusel vaid üks lühend ja iga lühend oleks tõlgendatud vaid ühel viisil.

MÄRKUS 1 Täiteainete ja armeerivate lisandite lühendite puhul vaata standardit ISO 1043-2, plastifikaatorid on toodud standardis ISO 1043-3 ja leegiaeglustid ISO 1043-4. "Kummi ja lateksi nomenklatuur on toodud standardis ISO 1629, "Kummi ja lateksid — Nomenklatuur" (*Rubber and latices — Nomenclature*). Termoplastsete elastomeeride nomenklatuur on toodud standardis ISO 18064, "Termoplastsed elastomeerid — Lühendid ja nomenklatuur" (varsti ilmumisel) (*Thermoplastic elastomers — Abbreviated terms and nomenclature*).

MÄRKUS 2 Juhend uute lühendite loomiseks on toodud lisas A ja lisas B on toodud komponentide sümbolid, mida on kasutatud plastide lühendite moodustamiseks.

2 NORMIVIITED

Järgnev normdokument sisaldab tingimusi, mis tekstis toodud viidete läbi seavad käesolevale ISO 1043 osale tingimusi. Dateeritud viidete korral loetletud väljaannetes toodud hilisemad muudatused ja parandused ei kehti. Kuid siiski julgustatakse antud ISO 1043 osa asjaosalisi välja selgitama võimalust rakendada normdokumentidest kõige hilisemat väljaannet. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos kõigi muudatustega. ISO ja IEC liikmed peavad registrit hetkel kehtivatest rahvusvahelistest standarditest.

ISO 472, *Plastics — Vocabulary*

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Antud rahvusvahelise standardi puhul rakenduvad standardis ISO 472 toodud terminid ja määratlused.

3.1

lühendid (*abbreviated term*)

tekivad termini mingi osa puudumisel, jättes termini mõiste siiski samaks

4 SÜMBOLITE JA LÜHENDITE KASUTAMINE

4.1 Homopolümeeride, kopolümeeride ja looduslike polümeermaterjalide lühendid on toodud punktis 5, polümeeride omadusi tähistavad sümbolid on toodud punktis 6. Punktis 7 on toodud näiteid, kuidas lühendeid rakendada.

4.2 Tegemaks vahet plastmaterjali peamistel molekulaarsetel tunnusjoontel on välja toodud lisasümbolid koos kasutusjuhendiga. Segaduse vältimiseks tuleks vältida sümboleid, mis kirjeldavad vaid subjektiivselt määratavaid plasti omadusi.

4.3 Peamiselt kasutatakse lühendeid erinevates kirjalikes väljaannetes keemiliste nimede lihtsaks, mugavaks käsitlemiseks. Lühendid ei ole mõeldud materjali valimiseks. Lühendid hõlbustavad materjali ja toote põhipolümeeri kindlaksmääramist, näiteks ABS valumaterjal, PA kile, PE lehtmaterjal ja PVC toru.

4.4 Lühendite ja sümbolite markeerimiseks tuleb kasutada vaid suurtähti.

4.5 Tekstis esmakordselt esinev lühend tuleb välja tuua sulgudes, kusjuures lühend ise tuleb täielikult välja kirjutada.

4.6 Rahvusvahelise Puhta ja Rakenduskeemia Liidu (*International Union of Pure and Applied Chemistry* (IUPAC)) reeglite kohaselt tuleks kaheti mõistmise vältimiseks kasutada alati sulge, kui sõna "polü" järgneb enam kui ühele sõnale. Seda praktikat on järgitud antud standardi osas, kuid tavakasutuses jäetakse sageli sulud ära.